

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ПРИБУТКОВІСТЬ ТОВ «ЕПАМ СИСТЕМЗ»

ТОВ «ЕПАМ СИСТЕМЗ» є один з лідерів у розробці, розвитку та виготовленні передових інформаційних технологій із офісами у Києві, Одесі, Львові, Харкові, Дніпрі, Вінниці, Івано-Франківську, Херсоні та Хмельницькому. Компанія входить до групи ЕПАМ (глобальний постачальник інтегрованих технологічних рішень та консалтингових послуг), що була заснована у 1993 році, та працює в більш ніж 30 країнах по всьому світу. За даними системи Youcontrol компанія за підсумками 2022 року в секторі (Секція І Інформація та телекомунікації) компанія поступається обсягами діяльності тільки ПрАТ «Київстар», а на ринку (Клас 62.0 «Комп'ютерне програмування, консультування та пов'язана з ними діяльність») є незмінним лідером більше ніж 5 років.

Пропонована нами економетрична модель має наступний вигляд:

$$ROA = \beta_0 + \beta_1 * NPM + \beta_2 * CurrentRatio + \beta_3 * SalesGrowth + \varepsilon,$$

де ROA – рентабельність активів, %;

NPM – чиста маржа (відношення чистого прибутку до виручки), %;

$CurrentRatio$ – відношення оборотних активів до поточних зобов'язань, %;

$SalesGrowth$ – річна зміна виручки, %.

Відповідно до цього висувуються такі гіпотези:

Гіпотеза 1. Чиста маржа впливає на рентабельність активів ($\beta_1 \neq 0$).

Гіпотеза 2. Поточна ліквідність впливає на рентабельність активів ($\beta_2 \neq 0$).

Гіпотеза 3. Приріст виручки впливає на рентабельність активів ($\beta_3 \neq 0$).

На основі даних за 2008-2022 рр. було побудовано кореляційно-регресійну модель для ТОВ «Епам Системз», результати якої представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати економіко-математичного моделювання для ТОВ «Епам Системз»

	<i>Coefficient</i>	<i>Std. Error</i>	<i>t-ratio</i>	<i>p-value</i>	
const	-4.78996	2.69737	-1.776	0.1062	
NPM	1.50072	0.187378	8.009	<0.0001	***
CurrentRatio	0.00524253	0.00140662	3.727	0.0039	***
SalesGrowth	0.201543	0.0377524	5.339	0.0003	***
Mean dependent var	26.07929	S.D. dependent var		11.47149	
Sum squared resid	99.33067	S.E. of regression		3.151677	
R-squared	0.941937	Adjusted R-squared		0.924518	
F(3, 10)	54.07546	P-value(F)		1.74e-06	

Економічний зміст даних параметрів полягає в тому що, якщо: 1) чиста маржа ТОВ «Епам Системз» зростатиме на 1, то це призводить до того, що відношення чистого прибутку до активів в середньому зростатиме на 1,500716; 2) показник ліквідності ТОВ «Епам Системз» зростатиме на 1, то це призводить до того, що відношення чистого прибутку до активів в середньому зростатиме на 0,005243; 3) приріст виручки ТОВ «Епам Системз» зростатиме на 1, то це призводить до того, що відношення чистого прибутку до активів в середньому зростатиме на 0,201543.

Варто зазначити, що оскільки R -квадрат = 0,93, то побудована модель пояснює 93% варіації результуючого показника (відношення чистого прибутку до активів ТОВ «Епам Системз»), а решта 7% за рахунок від інших факторів.

Наступне пояснення побудованої кореляційно-регресійної моделі для ТОВ «Епам Системз» стосуватиметься її надійності. За розрахованими нами даними, показник значущості F становить пряме до 0, що не перевищує 0,05 і вказує на надійність побудованої моделі (на рівні 95 %).

Список використаної літератури

1. Polchanov A.Y., Vyhovska N.G., Ostapchuk T.P., Diachek S.M. Profitability determinants of companies in IT industry: case of Ukraine. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2023. Issue 2. PP. 190–196. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-2/190>

2. Виговська Н.Г., Полчанов А.Ю., Литвинчук І.В., Городиський М.П., Полчанов О.Ю. ІТ-бізнес як об'єкт фінансового управління. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. Вип. 3(105). С. 159–165. [https://doi.org/10.26642/ema-2023-3\(105\)-159-165](https://doi.org/10.26642/ema-2023-3(105)-159-165)